

[Ellisabeth Arnold]

Råd – det råd, som jo netop er nedsat for at rådgive Folketinget, og hvis rapporter vi alle læser med stor interesse, og hvis anbefalinger vi prøver at følge.

Fra den fortsatte roman om de gradvise forbedringer vil jeg nævne et par områder, som jeg synes er værd at hæfte sig ved.

For det første er der et afsnit i redegørelsen om det offentlige forskningspersonales situation. Det er klart, at der er blevet flere offentligt ansatte forskere i den sidste 10-års-periode, men de er ofte ansat på bevillinger uden for basisbevillingerne, og de har det sværere, fordi de har anderledes forpligtelser. Og de, der er tilbage, og som er ansat på basisbevillingerne, har mere at rende om, fordi der er kommet mange flere studenter, end der er kommet bevillinger. Det betyder, at de offentligt ansatte forskere er blevet klemt og har en anden struktur i deres sammensætning, end de havde tidligere.

Det skulle der forhåbentlig rådes bod på, efterhånden som basisbevillingerne bliver styrket og der bliver mere stabilitet over basisbevillingerne, og jeg vil i den forbindelse også fremhæve den flerårsaftale, som sidste år blev indgået mellem den tidligere regering og et antal partier her i Folketinget om at skaffe stabilitet i planlægningshorisonten på universiteterne.

Også alderssammensætningen blandt de offentlige forskere er genstand for en udmærket analyse. Her vil det også være på sin plads at nævne, at det ikke er sådan, at vi pludselig opdager, at alderssammensætningen er skæv; det har vi vidst i nogen tid. Vi har modtaget en del analyser, og vi har også prøvet at udtænke, hvilke tiltag der kunne hjælpe på dette fænomen.

Det viser sig, at selve alderssammensætningen måske ikke er så forfærdelig skæv, men at ansættelsesformen, som de offentligt ansatte forskere har, er meget præget af, på hvilket tidspunkt de kom ind i systemet. Det er vort håb, at forskeruddannelsesreformen, som jo netop er trådt i kraft, efterhånden vil hjælpe på de offentligt ansatte forskeres aldersprofil, sådan at den typiske alder for, hvornår man kan afslutte sin Ph.D.-grad, falder fra engang i fyrerne og helt ned mod de 30 år. Det er i hvert fald en forventning, som også de personer, som evaluerer systemerne, har, og som de deler med os.

En tredje ting, som kan nævnes om de offentlige forskere, er, at deres mobilitet er ret ringe. Det gælder især på sektorforskningsinstitutionerne. Mobiliteten bliver nævnt som værende 5 pct., og det siger man er en betydelig mobilitet. Jeg ved ikke, om det er en betydelig mobilitet. Mig forekommer den ikke at være specielt stor. Mig forekommer den at være meget ringe, og derfor bør den i virkeligheden være betydelig større. Forhåbentlig kan vi få en ny stillingsstruktur på sektorforskningsinstitutionerne i løbet af en kommende periode. I hvert fald er det givet, at den ny stillingsstruktur, som er forhandlet på plads i forbindelse med forskeruddannelsesreformen sidste år, formentlig vil hjælpe til en større mobilitet blandt de offentligt ansatte forskere.

Så på den måde er der altså allerede gennem den lovgivning, som er tilvejebragt inden for det sidste par år, lagt nogle sigtelinjer ud, som forhåbentlig skal rette op på nogle af de skævheder, som allerede har været kendt et stykke tid, og som også stadig væk præger det danske forskningslandskab.

Et andet område, som også er nævnt i redegørelsen, og som har problemets præg, er den vanskelige planlægningshorisont. Jeg har nævnt flerårsaftalen som noget, der skulle hjælpe på dette. Jeg vil også nævne universitetsloven, som også er trådt i kraft her i 1993, og som er blevet til blandt et stort antal partier her i Folketinget efter langvarigt analysearbejde og et langvarigt, vedvarende pres f.eks. fra Forskningspolitisk Råd om at få ændret universiteternes styrelseslov, sådan at den blev mere selvstyreorienteret, og så det blev lettere at træffe beslutninger.

Det mener vi fra radikal side er bragt til veje nu, og vi mener faktisk også, at de første erfaringer med den nye universitetslov allerede vil kunne aflæses nu. Også her vil øgede basisbevillinger eller øget vækst på basisbevillingerne kunne hjælpe den vanskelige planlægningssituation.

Når talen er om de mange cigarkasser, kommer vi meget hurtigt videre til beskrivelserne af sektorforskningen og de vanskeligheder, der er dér. Det er påpeget af mange lederskribenter i forbindelse med denne forskningsredegørelse, at der er op til 17 ministerier, som har hver deres forskningsbudget og altså hver deres cigarkasse, som de råder over, og hver deres